Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

2025027347

Zorginstituut Nederland
Zorg
Langdurige zorg
Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl
T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon
[redacted]

Datum 21 november 2025
Betreft Evaluatie – Een praktische gids over het passende zorg verbetertraject voor mensen met een licht verstandelijke beperking en een gezondheidsprobleem

Onze referentie
2025027347

Geachte heer Bruijn,

Hierbij bied ik u de Gids Passende zorg verbetertraject mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) en een gezondheidsprobleem aan. In deze digitale gids blikt Zorginstituut Nederland terug op de implementatiefase van het Passende zorg verbetertraject. We delen de gemaakte afspraken, de uitgevoerde verbeteractiviteiten, positieve effecten, inzichten en verdere verbeterkansen voor partijen. Daarmee biedt de gids niet alleen een terugblik, maar ook handvatten voor iedereen die zelf aan de slag wil met het verbeteren van de zorg voor mensen met een LVB en een gezondheidsprobleem.

Het belang van passende zorg voor mensen met een LVB
In Nederland wonen ongeveer 1,2 miljoen mensen met een LVB. Een LVB kan aanzienlijke invloed hebben op het zorgtraject bij een gezondheidsprobleem. Mensen met een LVB doen vaker een beroep op de gezondheidszorg en krijgen vaker medicijnen voorgeschreven. Zorgprofessionals herkennen de problematiek soms niet goed. En mensen met een LVB kunnen moeite hebben om adviezen op te volgen of behandelingen te begrijpen. Hun kwaliteit van leven en levensverwachting zijn veel lager dan bij de algemene bevolking. Tegelijkertijd is er een grote groep mensen met een LVB die met passende communicatie en omgang goed in staat is om zelfstandig hun zorgproces te doorlopen. Daarom is het zo belangrijk dat zorgprofessionals een LVB snel herkennen en aandacht hebben voor communicatie, omgang, individuele mogelijkheden en ondersteuningsbehoeften.

Aanleiding – Afspraken verbetersignalement
Passende zorg voor mensen met een LVB en een gezondheidsprobleem is onderdeel van de Passende Zorg verbetertrajecten en komt voort uit de Zinnige Zorg verbetersignalementen. Samen met partijen in de zorg, sociaal domein en clientorganisaties heeft het Zorginstituut onderzocht hoe de zorg voor mensen met een LVB beter kan. In februari 2022 verscheen het Verbetersignalement Mensen met een LVB en een gezondheidsprobleem. Daarin staan afspraken om de zorg te verbeteren. Daarna hebben de partijen in de implementatiefase doelen vastgesteld en verbeterafspraken gemaakt en uitgevoerd. Deze praktijkgids biedt inzicht in de uitgevoerde activiteiten en laat zien in hoeverre de partijen erin zijn

Zorginstituut Nederland
Zorg
Langdurige Zorg

Datum
21 november 2025

Onze referentie
2025027347

geslaagd de beoogde verbeteringen te realiseren. Ook wordt duidelijk welke bijdrage dit levert aan passende zorg en welke kansen er nog liggen voor verdere verbeteringen.

Resultaten, opbrengsten en inzichten
De implementatiefase van het verbetertraject duurde bijna drie jaar en heeft mooie stappen opgeleverd richting betere en meer passende zorg voor mensen met een LVB en een gezondheidsprobleem. Partijen hebben in dit traject en via andere initiatieven waardevolle acties ondernomen en belangrijke opbrengsten gerealiseerd, zoals:

- de Goed Gesprek Gids;
- een overzicht van cursussen en trainingen voor zorgprofessionals om kennis en vaardigheden te vergroten;
- een actualisatie van de NHG-Standaard ALK, met aandacht voor mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden, waaronder mensen met een LVB;
- het boek *Persoonsgerichte zorg voor iedereen*, met specifieke aandacht voor LVB;
- meer ruimte voor consulttijd via de regeling *Meer Tijd voor de Patiënt*, die ook mensen met een LVB ten goede komt.

Toch zijn niet alle verbeteringen even goed uitgewerkt of uitgevoerd. Sommige doelen bleken onvoldoende scherp geformuleerd, waardoor het lastig was om de juiste focus te houden. Ook speelden andere prioriteiten soms een rol. Het is nog niet goed zichtbaar of de resultaten van het verbetertraject hun weg vinden naar de huisartsenzorg en leiden tot merkbare verbeteringen in de praktijk.

Verdere verbeterkansen voor partijen
Voor partijen die zich willen blijven inzetten voor goede en passende zorg voor deze groep mensen, liggen er volop mogelijkheden. Er liggen mooie kansen om binnen de landelijke zorgakkoorden, het onderwijs en de samenleving structureel meer aandacht te besteden aan de behoeften van mensen met een LVB. Ook kunnen nieuwe generaties huisartsen beter worden toegerust in het herkennen van en goed omgaan met deze groep. In het land zijn diverse initiatieven zichtbaar waarin samenwerking rond mensen met een LVB succesvol vorm krijgt. Dit geeft aanknopingspunten voor verdere versterking van de zorg voor mensen met een LVB.

Deze evaluatiegids is onder andere tot stand gekomen door input van betrokken partijen. Dit heeft geresulteerd in een praktische gids waarin we reflecteren op de implementatiefase en handvatten delen voor verdere verbeteringen in de toekomst. Voortgang van verdere implementatie van de verbeterafspraken voor passende zorg voor mensen met een LVB en een gezondheidsprobleem zullen we met belangstelling volgen.

Hoogachtend,

Lonneke Koenraadt-Janssen
Directeur Zorg